

LBRIS

We know
books

ENCICLOPEDIA COPILOR

CARTEA CARE EXPLICĂ
TOTUL!

Cuprins

Cum citești această carte	10	Poveste despre școală	38
Artă	12	Filosofie	40
Meșteșuguri	13	Religie	41
Scriere	14	Poveste despre jocuri	42
Cărți	15	Sport	44
Poveste despre arta povestirii	16	Pandemii	45
Teatru	18	Primii oameni	46
Mituri și legende	19	Epoca Pietrei	47
Dans	20	Epoca Bronzului	48
Fotografie	21	Epoca Fierului	49
Film	22	Poveste despre locuințe	50
Instrumente muzicale	23	Egiptul antic	52
Poveste despre muzică	24	Grecia antică	53
Orchestra	26	Roma antică	54
Arhitectură	27	Mayașii antici	55
Guverne	28	India antică	56
Sisteme de votare	29	China antică	57
Lege	30	Poveste despre festivaluri	58
Steaguri	31	Azteci	60
Comerț	32	Incași	61
Bani	33	Vikingi	62
Poveste despre haine	34	Indigeni din America de Nord	63
Muncă	36	Castele	64
Limbaaj	37	Cavaleri	65
		Imperiul Islamic	66
		Renașterea	67
		Japonia imperială	68
		Pirați	69

Exploratori	70	Poveste despre apă	100
Vestul american	71	Fluvii	102
Sclavie	72	Lacuri	103
Revoluția Franceză	73	Ghețari	104
Revoluția Industrială	74	Oceane și mări	105
Imperiul Otoman	75	Vreme	106
Primul Război Mondial	76	Nori	107
Al Doilea Război Mondial	77	Furtuni	108
Războiul Rece	78	Schimbări climatice	109
Drepturi civile	79	Maree	110
Poveste despre război	80	Biomi	111
Pământul în interior	82	Reciclare	112
Suprafața Pământului	83	Agricultură	113
Cutremure	84	Poveste despre mâncare	114
Vulcani	85	Lumea	116
Ciclu al rocilor	86	Hărți	117
Eroziune	87	Busolă	118
Munți	88	America de Nord	119
Peșteri	89	America de Sud	120
Roci și minerale	90	Europa	121
Pietre prețioase	91	Africa	122
Poveste despre aur	92	Asia	123
Metale prețioase	94	Oceania	124
Fosile	95	Antarctica	125
Ciclu al carbonului	96	Arctica	126
Combustibili fosili	97	Fusuri orare	127
Poluare	98	Zi și noapte	128
Ciclu al apei	99	Anotimpuri	129

Poveste despre planeta Pământ	130	Câmpii ierboase	159
Dinozauri	132	Deșerturi	160
Viață preistorică	133	Recife de corali	161
Viață microscopică	134	Păduri	162
Plante	135	Păduri tropicale	163
Copaci	136	Țărmul mării	164
Flori	137	Habitate polare	165
Fructe și semințe	138	Lanțuri trofice	166
Ciuperci	139	Familii de animale	167
Grupuri de animale	140	Case de animale	168
Nevertebrate	141	Metamorfoză	169
Insecte	142	Migrație	170
Păianjeni	143	Hibernare	171
Vertebrate	144	Conservare	172
Mamifere	145	Grădini zoologice	173
Feline	146	Poveste despre științe	174
Câini	147	Știință	176
Poveste despre animale de companie	148	Biologie	177
Maimuțe	150	Celule	178
Amfibieni	151	Fotosinteză	179
Reptile	152	Evoluție	180
Camuflaj	153	Alimente	181
Pești	154	Poveste despre culoare	182
Rechini	155	Chimie	184
Păsări	156	Materiale	185
Ouă	157	Scufundare și plutire	186
Habitate	158	Atomi	187
		Elemente	188

Metale	189	Biciclete	218
Plastic	190	Autovehicule	219
Solide	191	Trenuri	220
Lichide	192	Nave	221
Gaze	193	Poveste despre transport	222
Stări de agregare	194	Aeronave	224
Amestecuri	195	Inginerie	225
Fizică	196	Poduri	226
Forțe	197	Clădiri	227
Gravitație	198	Poveste despre invenții	228
Frecare	199	Fabrici	230
Magneți	200	Mașini	231
Lumină	201	Motoare	232
Electricitate	202	Ceasuri	233
Circuite	203	Radio	234
Poveste despre energie	204	Telefon	235
Energie regenerabilă	206	Televiziune	236
Navigație	207	Computere	237
Sunet	208	Poveste despre coduri	238
Temperatură	209	Codare	240
Medicină	210	Internet	241
Virusuri	211	Comunicare	242
Numere	212	Roboți	243
Fracții	213	Satețiți	244
Volum	214	Nanotehnologie	245
Forme	215	Poveste despre explorări spațiale	246
Simetrie	216	Big Bang	248
Măsurători	217	Univers	249

Galaxii	250	Schelet	279
Calea Lactee	251	Mușchi	280
Sistem solar	252	Inimă	281
Soare	253	Plămâni	282
Mercur	254	Digestie	283
Venus	255	Creier	284
Pământ	256	Văz	285
Lună	257	Auz	286
Marte	258	Gust	287
Jupiter	259	Miros	288
Saturn	260	Pipăit	289
Uranus	261	Sentimente	290
Neptun	262	Neurodiversitate	291
Pluto	263	Ciclu al vieții	292
Asteroizi	264	Gene	293
Meteoriti	265	Somn	294
Stele	266	Boală	295
Găuri negre	267	Exerciții fizice	296
Comete	268	Părți artificiale ale corpului	297
Atmosferă	269		
Constelații	270	Referințe	298
Astronomie	271	Glosar	310
Astronauți	272	Indice	314
Viața în spațiu	273	Mulțumiri	320
Poveste despre explorare	274		
Corpul uman	276		
Celule ale corpului	277		
Piele	278		

Când creăm o pictură sau o sculptură, facem artă. Artă ne poate arăta ceva din viața reală sau din imaginație și folosește diferite materiale. De-a lungul istoriei, oamenii au desenat sau au pictat imagini ale lumii. Artă ne ajută să ne arătăm sentimentele față de lume și creează obiecte frumoase.

VEZI ȘI

- ▶ Meșteșuguri p. 13
- ▶ Fotografie p. 21
- ▶ Epoca Pietrei p. 47
- ▶ Roma antică p. 54
- ▶ Culoare pp. 182-183
- ▶ Clădiri p. 227

Pictură

Pictorii folosesc un obiect numit pensulă, înmuiat în culoare, pentru a crea o imagine pe hârtie, carton sau pânză. Picturile pot fi detaliate sau pot arăta linii și forme.

Amprente din Epoca Pietrei, Cueva de los Manos, Argentina

Picturi rupestre

Primele picturi au fost făcute pe pereții peșterilor, acum circa 40 000 de ani. În ele se pot vedea amprente, oameni și animale.

Dormitor în Arles de Vincent van Gogh, 1888

Pictură figurativă

Multe picturi înfățișează imagini realiste, din lumea din jur. Acestea pot fi un peisaj exterior sau interior, o persoană sau un obiect.

Peisaj la Ceret de Juan Gris, 1911

Pictură abstractă

Artă abstractă folosește culori și forme pentru a crea imagini uimitoare, care nu sunt realiste, dar ar putea înfățișa ceva real.

Sculptură

Sculptorii lucrează în argilă, lemn, piatră, metal sau în alte materiale pentru a crea obiecte. Acestea pot înfățișa oameni sau forme abstracte.

Sculptură a unui bărbat din Roma antică

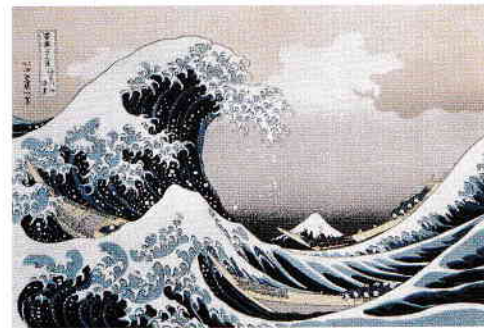
Dansatoare aranjându-și pantoful de Edgar Degas, cca 1890

Desen

Artiștii folosesc creioane colorate, cretă, cărbune și tuș pentru a desena imagini frumoase pe hârtie. Desenul este mai rapid decât pictura, fiind o bună modalitate de a înregistra scene din viață.

Marele val de Katsushika Hokusai, cca 1831

Stampă

Imaginile pot fi decupate dintr-un material, precum lemnul, și acoperite cu tuș sau vopsea. Tușul sau vopseaua de pe imaginea decupată este apoi transferat pe hârtie, pentru a crea o stampă.

Meșteșuguri

We know
books

Meșteșugul este meseria de a face un lucru de mână, adesea cu multă iscusință. Oamenii au folosit materiale naturale și artificiale, cum ar fi argila sau sticla, pentru a face lucruri. Obiectele făcute manual pot fi destinate utilizării zilnice, precum farfuriile, sau pot fi decorative, ca bijuteriile.

VEZI ȘI

- ▶ Artă p. 12
- ▶ Cărți p. 15
- ▶ Haine pp. 34-35
- ▶ Roma antică p. 54
- ▶ Invenții pp. 228-229

Olărit

Olarii folosesc argilă din sol pentru a face lucruri precum farfurii, boluri, cești și vase. Aceștia dau formă argilei, apoi o așază într-un cuptor special, numit cuptor de ardere, pentru a se încălzi și a se întări.

Figură africană din lemn

Cioplit în lemn

Cioplitorii în lemn dau lemnului diverse forme pentru a crea lucruri. Pot face mobilă, boluri și alte articole utile sau decorative.

Covor amerindian țesut

Teracotă roșie

Vază egipteană antică

Țesut

Țesătoarele unesc fire de lână, mătase sau bumbac pentru a face o țesătură utilizabilă la multe lucruri, precum haine, covoare și decorațiuni de perete.

Carafă romană de sticlă

Sticlărit

Când nisipul este încălzit la o temperatură foarte înaltă, devine sticlă lichidă. El se pot da diferite forme, rezultând obiecte solide, precum carafe.

Mărgelele sunt făcute în dimensiuni și forme diferite.

Mărgele

Materiale precum sticla pot fi transformate în mărgele. Acestea pot fi înșirate pe un fir pentru a crea bijuterii sau pot fi cusute pe îmbrăcăminte.

Mărgele străvechi din Orientul Mijlociu

Scrierea reprezintă notarea pe hârtie a cuvintelor pe care le rostim sau afișarea lor pe un ecran cu seturi de caractere, precum literele alfabetului. Caracterele reprezintă diferite litere sau cuvinte dintr-o limbă. Numeroasele limbi diferite din lume au diverse sisteme de scriere.

VEZI ȘI

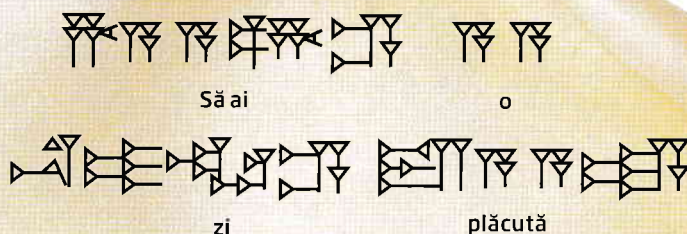
- ▶ Cărți p. 15
- ▶ Arta povestirii pp. 16-17
- ▶ Limbaj p. 37
- ▶ Filosofie p. 40
- ▶ Coduri pp. 238-239

Sisteme de scriere

Caracterele scrise pot fi alăturate pentru a alcătui cuvinte sau uneori formează cuvinte pe cont propriu. Diferitele sisteme se scriu de la stânga la dreapta, de la dreapta la stânga sau de sus în jos.

Cuneiforme

Folosit în Irakul străvechi, acest alfabet a fost unul dintre primele sisteme de scriere. „Cuneiform” înseamnă în formă de cui.

Latină

Alfabetul latin are 26 de litere. Aceste litere sunt folosite de numeroase limbi din întreaga lume, inclusiv engleza.

Have a nice day

Chineză

Aceste caractere sunt formate din imagini care ilustrează adesea un obiect. Un caracter formează un cuvânt sau o parte a unui cuvânt.

祝你过一个好天

Să ai o zi plăcută

Alfabet chirilic

Acest alfabet este folosit pentru a scrie în rusă și în alte limbi est-europene și din Asia Centrală.

Хорошего дня!

Să ai o zi plăcută

Devanagari

Limba hindi din India este scrisă în frumosul alfabet devanagari. Are 47 de litere diferite.

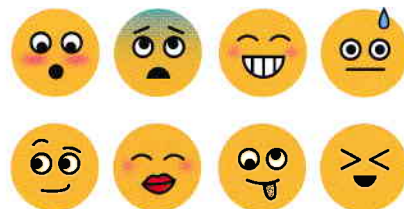
आप का दिन अच्छा बीते!

Să ai o zi plăcută

Unele dicționare chinezești conțin peste **40 000** de caractere!

Emoji

Emoji înseamnă „caracter sub formă de imagine”, în japoneză. Emoji sunt folosiți pe telefonul mobil și pe computere pentru a exprima rapid sentimente sau cuvinte.

Pensulă caligrafică

Stilou

Creion

Cărțile sunt cuvinte scrise puse laolaltă pentru a spune povești sau a oferi informații. Înainte de inventarea cărților, oamenii își împărtășeau poveștile memorându-le și spunându-și-le unii altora. Milioane de cărți au fost create de când s-a inventat hârtia și multe sunt acum citite pe dispozitive electronice precum tabletele.

VEZI ȘI

- ▶ Scriere p. 14
- ▶ Arta povestirii pp. 16-17
- ▶ Limbaj p. 37
- ▶ Materiale p. 185
- ▶ Invenții pp. 228-229

Primele cărți

Cărți sunt scrise și decorate manual de mii de ani. Paginile erau adesea făcute din pergament, piele subțiată a unui animal. Pentru a face aceste cărți era nevoie de un timp îndelungat.

Prima carte din seria „Harry Potter“ a lui J.K. Rowling s-a vândut în peste 120 de milioane de exemplare din 1997.

Tipar

În jurul anului 1440, în perioada Reformei, Johannes Gutenberg a inventat tiparnița. A sculptat litere unice în blocuri de metal, apoi le-a alăturat pentru a forma cuvinte și le-a tipărit pe pagini.

Presă tipografică din anii 1900

Carte de rugăciuni medievală

Manuscrise anlunate

În Europa, călugării au scris primele cărți în latină. Le-au decorat cu aur adevărat.

Ficțiune

O carte de ficțiune este o poveste în care autorul scrie despre oameni și evenimente imaginare. Cărțile de ficțiune pot fi numite și romane.

Nonficțiune

O carte de nonficțiune conține informații despre lumea reală. Dicționarele, atlasele, cărțile de gătit și cărțile despre istorie și animale sunt exemple de cărți de nonficțiune.

Arta povestirii

Arta povestirii cuprinde spunerea sau scrierea poveștilor. Pot fi reale sau imaginare, pot avea orice lungime și pot fi despre orice subiect. Oamenii au spus mereu povești pentru a se delecta, pentru a se informa și pentru a înțelege lumea în care trăiau.

Istorie orală

Cum oamenii primitivi nu puteau citi sau scrie, își transmiteau poveștile unii altora. Povestitorul interpreta adesea părți ale poveștii. Oamenii continuă să spună povești în felul acesta și în zilele noastre.

Spunerea unei povești într-o bibliotecă

În India antică, oamenii recitau din memorie toate cele

10 600

de versuri ale cărți de imnuri sacre, *Rig Veda*.

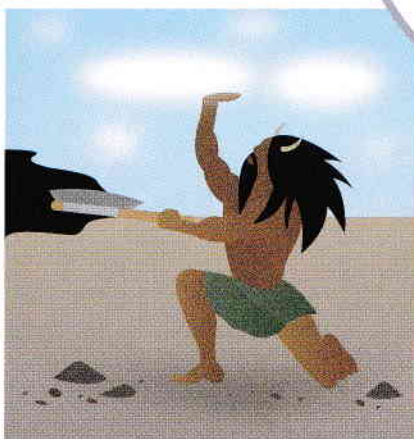
Ce este o poveste?

O poveste este o relatare ficțională (născocită) despre evenimente și oameni imaginari sau reali. O poveste are un început, un cuprins și un deznodământ. Povestea chineză a lui Pangu explică crearea Pământului.

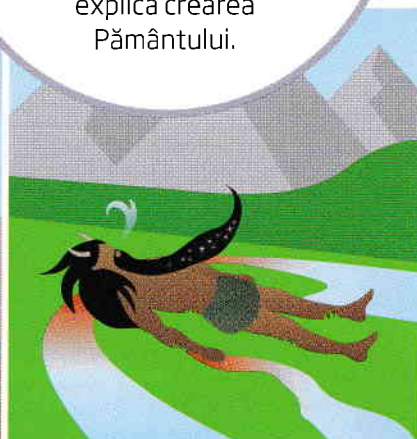
Început

La început era haos. Din haos a ieșit un ou și din acest ou s-a ivit Pangu, prima ființă.

Cuprins

Când a crescut, Pangu a creat Pământul și cerul și s-a așezat între ele pentru a le forța să se desprindă unul de celălalt.

Deznodământ

Când Pangu a murit, respirația sa a devenit vânt, vocea lui a devenit tunet, iar oasele sale s-au preschimbat în minerale prețioase.

Povești cu animale

În numeroase povești, personajele principale sunt animale. Acestea vorbesc și se îmbracă precum oamenii, deși trăiesc adesea în case de animale. Anansi este un personaj din folclorul Africii de Vest.

Anansi, un păianjen pus pe farse, este foarte îndrăgit.

Poezie

Poezia este un tip de literatură. Adesea are versuri scurte care rimează, grupate în strofe. Poezia își alege cuvintele cu grijă pentru a sugera diverse înțelesuri sau idei. Poate avea orice lungime și poate fi despre orice subiect.

Beowulf este un poem foarte lung despre un erou străvechi.

Basme

Basmul este o poveste care conține magie și personaje precum zâne, vrăjitoare, spiriduși sau uriași. În basme se înfruntă binele și răul și de obicei au un final fericit. *Frumoasa din pădurea adormită*, *Aladdin* și *Făt-Frumos din lacrimă* sunt exemple de basme.

În basmul *Aladdin*, un duh apare în mod magic dintr-o lampă.

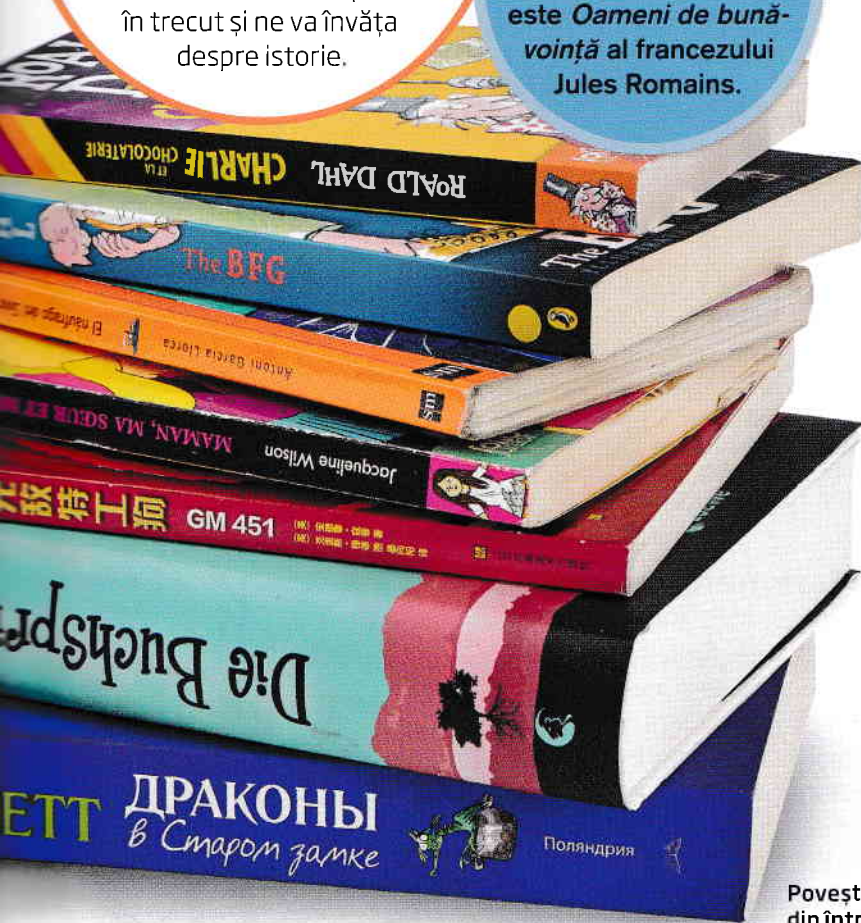

Lampă magică

Romane

Romanul este o poveste lungă despre oameni și viețile lor. Romanele se pot desfășura în lumi imaginare sau reale și pot avea loc în orice moment. Există numeroase feluri de romane. De exemplu, un roman istoric va fi plasat în trecut și ne va învăța despre istorie.

Cu peste **8 000 de pagini**, unul dintre cele mai lungi romane din lume este *Oameni de bunăvoință* al francezului Jules Romains.

Filmare la *Romeo și Julieta*

Filme

Filmele sunt forme vizuale ale poveștilor. Actorii joacă adesea povestea într-un cadru veridic. Ei rostesc replicile din poveste și încearcă să facă filmul cât mai realist și veridic posibil.

Povești pentru copii din întreaga lume

Teatru

Oamenii pun în scenă povești de mii de ani. Aceste povești sunt piese, iar teatrul este locul în care sunt interpretate. Actorii de teatru încearcă să ne facă să credem că personajele dintr-o piesă sunt reale și că evenimentele pe care le înfățișează se întâmplă cu adevărat.

VEZI ȘI

- ▶ Cărți p. 15
- ▶ Film p. 22
- ▶ Muzică pp. 24-25
- ▶ Haine pp. 34-35
- ▶ Grecia antică p. 53
- ▶ Clădiri p. 227

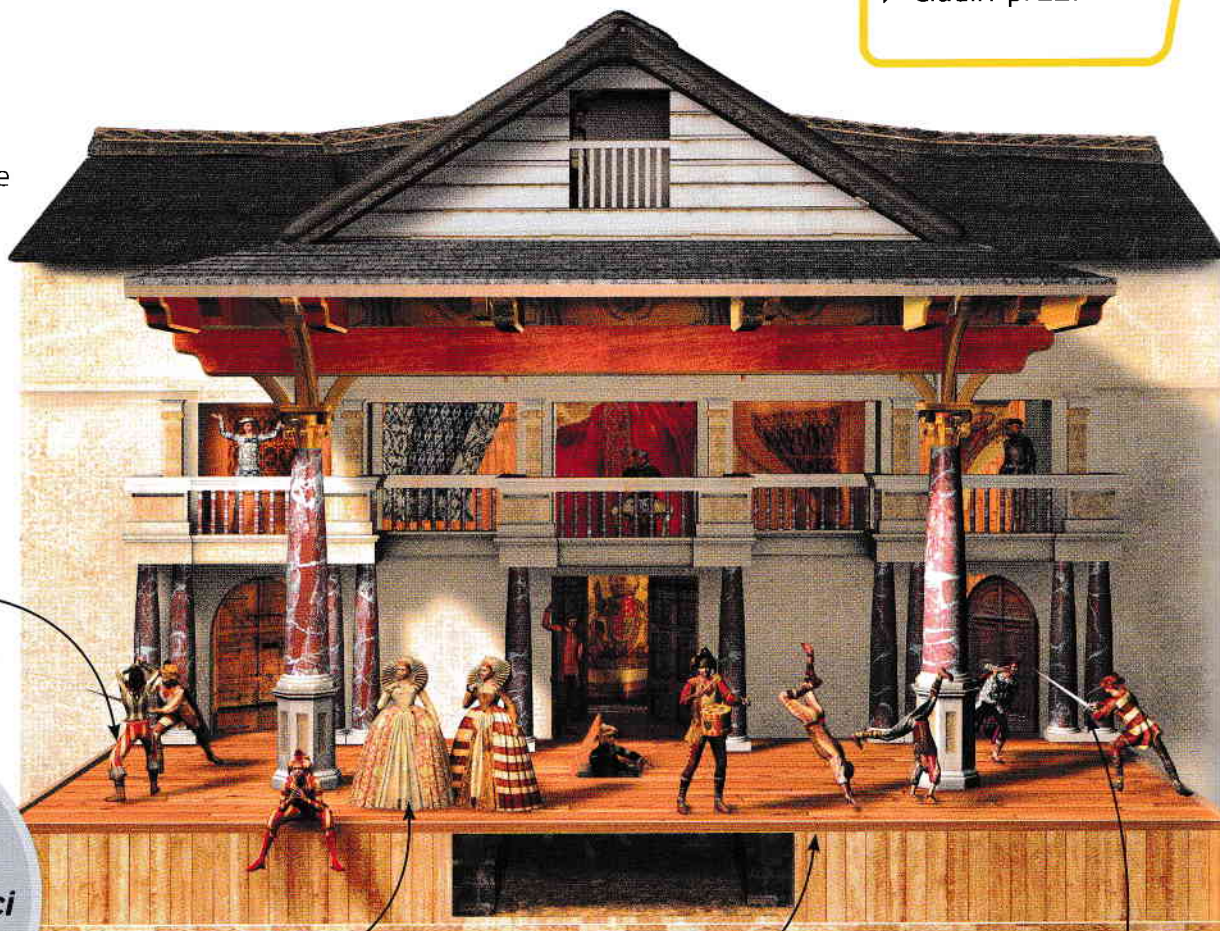
Pe scenă

Zona în care sunt jucate piesele la teatru se numește scenă. Pe scenă se pot afla mulți actori în același timp. Muzica, sunetele și luminile de pe scenă fac piesa mai palpitantă.

Actori

Oamenii din piesele de teatru care pretind că sunt personaje se numesc actori.

Piesa autoarei britanice Agatha Christie *Cursa de șoareci* a fost jucată de 25 000 de ori!

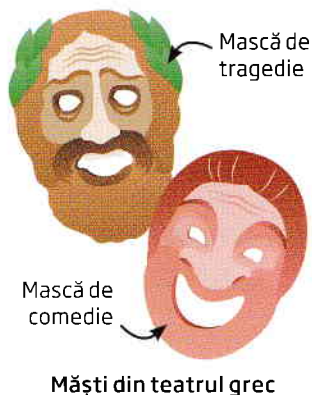
Costume
Îmbrăcămintea pe care o poartă un actor se numește costum.

Scenă
Scena este de obicei plasată în fața publicului.

Recuzită
Articolele de recuzită, cum ar fi arme, sunt lucrurile folosite în piese pentru a le face mai reale.

Piese de teatru antice

Primele piese au fost scrise în Grecia antică, în jurul anului 700 î.Hr. Dramaturgii greci au scris în principal piese triste, numite tragedii, și piese amuzante, numite comedii.

Mască de comedie

Mască de tragedie

Măști din teatrul grec

Marionete

Păpușile controlate cu ajutorul sforilor sau al unor tije se numesc marionete. Actorii le împrumută vocea lor și spun povești pe scene mici. Spectacole cu marionete se joacă de cel puțin 3 000 de ani.

Aceste marionete chinezești aruncă umbre pe un ecran.

Mituri și legende

We know
books

Miturile și legendele sunt povești. În trecut, oamenii au inventat mituri pentru a răspunde unor mari întrebări, precum de unde vine lumea noastră. Spre deosebire de mituri, legendele se bazează adesea pe evenimente reale, dar detaliile s-au schimbat mult de-a lungul timpului, astfel că nu a mai rămas prea mult adevăr!

VEZI ȘI

- ▶ Scriere p. 14
- ▶ Cărți p. 15
- ▶ Arta povestirii pp. 16-17
- ▶ Egiptul antic p. 52
- ▶ Grecia antică p. 53

Creaturi mitice

Miturile includ adesea creaturi stranie, care au uneori o combinație de trăsături de la diferite animale. Creaturile mitice pot fi monștri înspăimântători sau fiare prietenoase, precum dragonul chinezesc.

Minotaur

Minotaurul este un monstru înfricoșător cu corp de om și cap de taur. Apare într-un mit grecesc.

Dragon chinezesc

Dragonul chinezesc are patru picioare și corp lung ca de șarpe. În China, dragonii simbolizează norocul.

Grifon

Grifonul este o parte zeu, o parte vultur. În miturile grecești, grifonii păzesc comori.

„Mit“ vine din cuvântul grecesc *mythos*, care înseamnă „poveste“.

Eroi legendari

Multe mituri și legende spun poveștile unor oameni curajoși, numiți eroi. Hua Mulan este eroina unei legende chineze. Se dă drept bărbat și luptă ca soldat în locul tatălui ei în vârstă.

Aceasta este o statuie modernă a lui Hua Mulan. Povestea ei a fost spusă în multe cărți și filme.

Mitul creației

Multe mituri sunt despre cum a fost creată lumea. Un mit egiptean spune că primii oameni au fost făcuți din argilă, pe roata unui olar, de către un zeu cu cap de berbec numit Khnum.

